

Best Practice kit – erfaringer og tips fra prosjektet

**Samarbeid, skaping og kunnskapsformidling
for fremtiden**

Bærekraftslaben – et toårig prosjekt med støtte fra Nasjonalbiblioteket – som ikke bare innebefatter den fysiske Bærekraftslaben vi har her på Hovedbiblioteket - men også andre tiltak som er en del av prosjektet

Mål for prosjektet

- 1. Kunnskap og ferdigheter innen bærekraftsmålene gjennom skapings- og læringsaktiviteter**
- 2. Tilgjengeliggjøre og formidle kilder, kunnskap og forskning på bærekraftsmålene**
- 3. Synliggjøre bibliotekets samfunnsrolle i å bidra til å nå målene**

Biblioteket har som folkeopplyser og kunnskapsformidler mulighet til å være en essensiell endringsagent i tilknytning til FNs bærekraftsmål. Bibliotekenes bidrag til samfunnet med å nå målene er særlig tydelig på områder som handler om livslang læring, tilgang til informasjon og kunnskap, og sosial inkludering. Gjennom samarbeid og kunnskap- og ferdighetsformidling skape prosjektet endringer i folks valg og vaner, og synliggjøre biblioteket som et bærekraftig valg for fremtiden.

Prosjektet hadde tre overordnede mål

Delmål

Følgende delmål lå originalt i prosjektet.

Underveis har det blitt noen forandringer. Disse er skissert i sluttrapporten for prosjektet.

1. Kunnskap og ferdigheter innen bærekraftsmålene

- Bærekraftskafeer – samtaler mellom unge og seniorer
- Utvikle Bærekraftslaben
Utvikle og tilby verksteder for ferdighetsformidling der vi jobber fysisk med bærekraftsmålene.
- Kurs, foredrag og veiledning om bærekraftig gründer- og forretningsvirksomhet

De ulike delmålene for hvert hovedmål

2. Tilgjengeliggjøre og formidle kilder, kunnskap og forskning på bærekraftsmålene

- Veiledning i digitale og fysiske ressurser
  - UIB: Bærekraftsforskning.no og litteratur om tema
- Samarbeid med kunnskapsformidlere fra academia om arrangement om bærekraft med streaming /podcast. UIB sin SDG konferanse.
- Podcastserie om de 17 bærekraftsmålene i samarbeid med UiB og andre kunnskapsorganisasjoner

3. Synliggjøre bibliotekets samfunnsrolle i å bidra til å nå målene

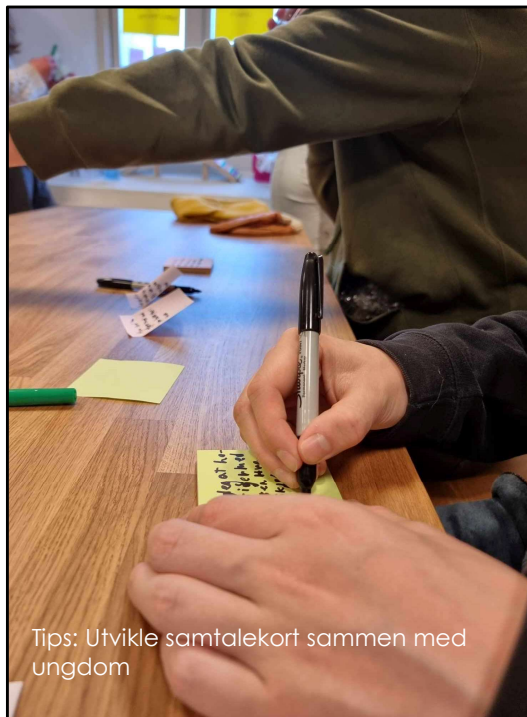
- Utvikle visuell profil og innhold i kommunikasjonskampanje. Synliggjøre bærekraftsmålene og hvordan de henger sammen med biblioteket og aktiviteter vi og innbyggere gjør.
- Utvikle infografics og visualisering av statistikk og data som skal synliggjøre sammenhenger, valg og avtrykk
- Prosjektet vil utvikle et Best Practice Kit til bruk i andre biblioteker.

De ulike delmålene for hvert hovedmål

Et mål i prosjektet var å arrangere bærekraftsamtaler mellom generasjoner etter modell fra språkkafeer. Modellen tar utgangspunkt i at folk samles for samtaler rundt et bord, hvor det blir utdelt et knippe samtaleemner. Målet var å samle folk fra ulike generasjoner, her ungdommer og seniorer, for å få dem til å utveksle kunnskap, synspunkt og erfaringer knyttet til utfordringer som ligger i FN sine bærekraftsmål.

Tips: Utvikle samtalekort sammen med ungdom

Spørsmål

«Havet påvirker livet på jorden og klima»,

Hva betyr det?

Spørsmål

Tenk deg at de ikke hadde vært fisk i havet.

Hva ville skjedd med verden?

Spørsmål

Kunne Bergen blitt en bedre sykkelby? I så fall, hvordan kunne det blitt gjennomført?

Spørsmål

Hva skal man gjøre med land som kaster plast i havet?

Hvilke konsekvenser skal det få?

Spørsmål

Hvordan ser den perfekte bærekraftige byen ut?

Spørsmål

Hvordan skape et levende bysentrum der det også er plass til småbutikker?

For å få ungdomsskoleelevene til å være engasjert ville vi utvikle kort med samtaleemner basert på deres interesser og innspill. Steg en i prosessen ble å holde en workshop med en liten gruppe elever fra Rothaugen ungdomsskole. Her viste vi dem eksempel på hva gode samtalestarterspørsmål kunne være. Deretter gjennomførte vi en prosess hvor de utviklet samtalestarterspørsmål knyttet til ulike overordnede kategorier. Dette resulterte i en unik kortstokk med spørsmål som vi kunne ta i bruk på bærekraftskafeen.

(se vedlegg). Å gjennomføre en slik prosess med målgruppen som opplegget var ment for sikret både at vi skapte spørsmål som engasjerte ungdommene – men også at spørsmålene med lokalt forankret i akkurat vår by. Når spørsmålene handlet om lokalmiljøet gjør det bærekraftsutfordringer håndgripelige og engasjerende for dem som deltar.

Eksempler på spørsmål er vist på bildet – hele kortstokken ligger som vedlegg

- Det var lærerikt! Du får nytt perspektiv og meninger av å sammenligne mellom generasjoner, Sigurd (15)

Rekruttering

Gjennom bibliotekets kontaktnettverk rekrutterte vi en lokal skole til å være med. Det var ikke vanskelig å overtale lærerne for en 10.klasse på Rothaugen ungdomsskole til å delta i prosjektet. Undervisning om bærekraftig utvikling er en viktig del av FNs bærekraftsmål og det kan relateres til pensum for elevene. Erfaringen er at det skal allikevel litt organisering til for å gjennomføre denne typen opplegg med en lokal skole. Lærerne har det travelt og det var utfordrende å finne tid til planlegging. Å finne et tidspunkt for gjennomføring krevde også litt da skoledagen er tettpakket og det tar tid for elevene å reise til/fra biblioteket for å delta. Når opplegget er ferdigutviklet er det nok noe lettere å rekruttere skolene da man kan være mer konkret i hva opplegget er og hvor lang tid det tar.

Til bærekraftskafeene skulle det også rekrutteres seniorer. Vi visste at det ville komme 25 elever og ønsket at det skulle være en likevekt av elever og seniorer rundt hvert kafebord. Likevekten var viktig for oss da det ikke skulle oppleves som at her skal de eldre belære de yngre. Vi ønsket at alle skulle være likestilte – og at alle sine innspill skulle telle like mye. Dette innebar at vi rekrutterte 12 – 18

seniorer. Her brukte vi skolens og bibliotekets kontaktnettverk til å rekruttere seniorer og pensjonerte lærere vi tenkte kunne være interessert. I tillegg kontaktet vi Pensjonistforeningen og Besteforeldrenes klimaaksjon. Dette ble gjennomført ved å sende ut formsskjema der man kunne melde seg på. Som med alle slike type arrangementer så krever det en del logistikk arbeid – spesielt når man gjør ting første gang. Dersom dette hadde blitt et fast arrangement hadde det nok blitt mindre arbeidsbelastende å gjennomføre rekrutteringen. Det mest ideelle ville nok vært å inngått et fast samarbeid med en pensjonistforening eller lignende der de kunne ta litt eierforhold til konseptet og vært medhjelpere til å rekruttere seniorer.

Gjennomføring

Bærekraftskafeen ble gjennomført med 25 elever fra 10 klasse og 10-15 seniorer over 2 timer. Det startet med en liten innledning før man gjennomførte samtale ved bordene. Her hadde man en kort pause på midten og en liten evaluering på slutten.

Mange beskrev dagen som en svært positiv opplevelse, og ved håndsopprekning kom det frem at stort sett alle følte at det hadde lært noe nytt.

- Det var lærerikt! Du får nytt perspektiv og meninger av å sammenligne mellom generasjoner, sa Sigurd (15) som var der sammen med klassen sin. Han satt på et bord sammen med to andre skoleelever og et par eldre. - Det ble en fin samtale, mente Lisa (15) som satt på samme bord som Sigurd.

Tilbakemeldingen fra en av de eldre deltakerne var at konseptet var en god idé, og at det var inspirerende å snakke med ungdom som er åpen og engasjerte. - En form for terapi og snakke med ungdom, sa Håkon (81).

Videreføring

Det ble dessverre bare tid til en gjennomføring i prosjektet. Men planen er å gi opplæring til dem som arbeider med skole på biblioteket slik at det kan gjennomføres flere bærekraftskafeer på sikt. Det vil nok være lettere å implementere dette som et regelmessig tilbud for dem som jobber tett opp mot skolene allerede – eller i det minste dra nytte av deres kontaktnettverk med skolene for å kunne rekruttere flere klasser i fremtiden. Nå når vi har ferdige utviklede kort og erfaring med gjennomføring er det enklere å arrangere

bærekraftskafe på nytt.

Måloppnåelse/evaluering

Bærekraftskafeemodellen bidro til å skape gode samtaler og engasjement for bærekraftstema på tvers av generasjoner. Elevene rapporterte at de følte seg mer «fri» i samtalen når de ikke hadde krav om å levere noe etterpå. Gjennom en felles oppsummering på slutten av arrangementet kom det tydelig frem at flere av deltakerne hadde fått et økt engasjement for temaene det ble snakket om. Engasjementet tok mange former fra entusiasme rundt å ha lært noe nytt til ønske om å skrive brev til politikere med krav om endrede regler og lover.

Konseptet kan lett tilpasses til ulike vinklinger innen bærekraft eller andre ønskede tema.

Bære-
krafts-
låben

**Utvikle og tilby verksteder for ferdighetsformidling
der vi jobber fysisk med bærekraftsmålene.**

Bærekraftslaben prosjektet

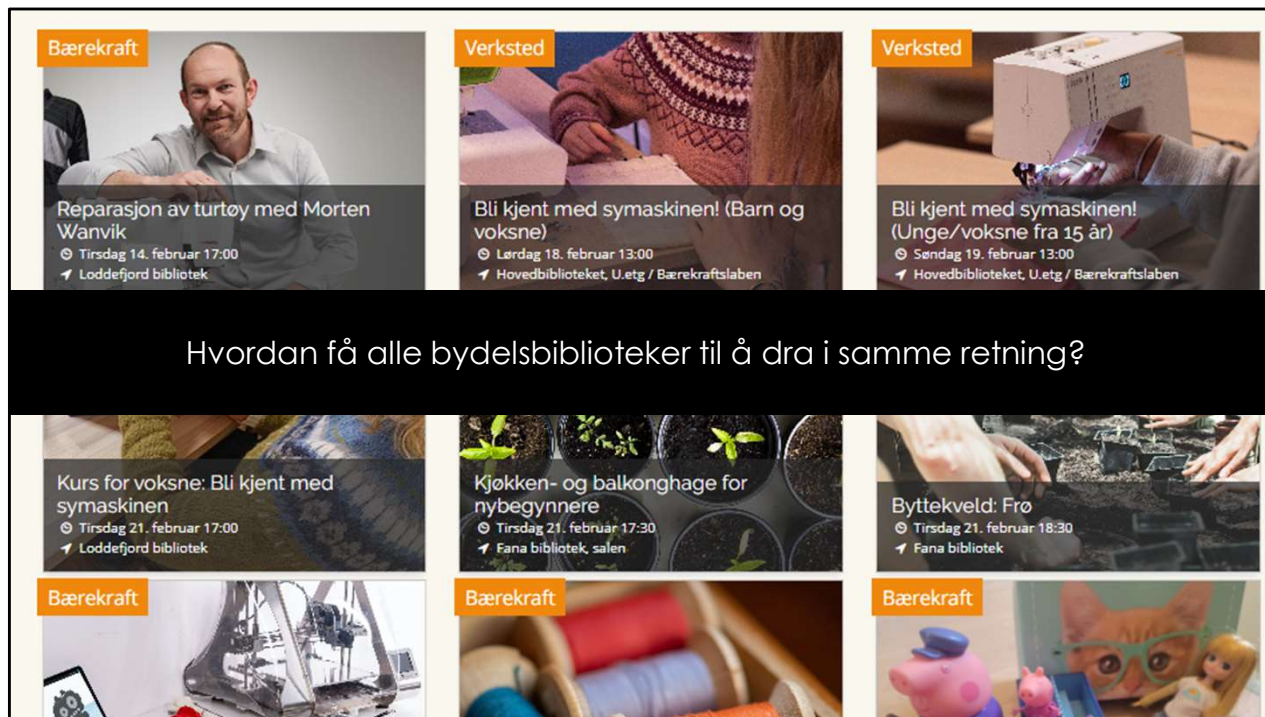

Arrangementer på
bydelsbibliotekene som har gått
inn under Bærekraftslab prosjektet

Et fysisk rom på hovedbiblioteket:
«Bærekraftslaben»

Dette delmålet har blitt gjennomført i form av aktiviteter ute på bydelsbibliotekene og i Bærekraftslaben på hovedbiblioteket

Hvordan få alle bydelsbiblioteker til å dra i samme retning?

Hvordan inkludere bydelbibliotekene i prosjektet?

Vi hadde et felles idemyldringsmøte på starten av prosjektet sammen med representanter fra bydelsbibliotekene som fikk i oppgave å følge opp prosjektet hos seg. På møtet så vi på hvilke ulike aktiviteter som kunne tilbys. Etter dette har vi holdt kontakten og delt videre ideer, planer og erfaringer på en felles teamskanal. Bydelsbibliotekene har selv valgt hvilke aktiviteter de ønsker å sette opp ut fra kapasitet, ferdigheter hos personale og publikum som pleier å besøke biblioteket.

Dermed har det blitt en naturlig variasjon i prosjektene. Vi har gjenbrukt flere av kursene på de ulike bibliotekene – spesielt der vi har leid inn kursholdere og kursene har vært populære. Andre kurs har vært mer tilpasset ut fra lokale forhold og kompetanse.

Det har vært et stort engasjement for bærekraftsprosjekter i bydelene og blitt gjennomført en rekke arrangementer. Vi ser at hvert bydelsbibliotek har sine særegenheter i forhold til hvilket publikum de har og hvilke arrangementer som derved går bedre noen steder enn andre.

Lea (7) fekk «gratis» kostyme til halloween

Kvifor betala i dyre dommar for nytt halloween-kostyme, når du kan bytta med nokon andre? Gjenbruk kan vera skummelt bra, både for lommeboka og miljøet.

NYTT KOSTYME: Sju år gamle Lea Karlsen fekk eit nytt halloween-kostyme i bytte mot det gamle.

Åge Algerøy
Journalist

Maria Gunnarsdotter Svedal
Journalist

Vi rapporterer frå Bergen

Publisert 27. okt. 2022 kl. 06:20
Oppdatert 27. okt. 2022 kl. 08:15

Artikkelen er mer enn to år gammel.

Aktiviteter på bydelsbibliotekene

Bydelsbibliotekene har fungert som en forlengelse av Bærekraftslaben og har fått til mye på tross av sine begrensninger når det kommer til plass i lokalet, utstyr og ikke minst personell som har tid til å drifte disse arrangementer. Syrelaterte kurs har vært populære i bydelene. Her har flere bibliotek nå symaskiner og personell som har noe kompetanse innen søm. To av bibliotekene har faste tilbud som «Mandagfiks» og håndarbeids tirsdag. Eksterne kurs med aktører innen søm har også fungert bra. Dyrkingsrelaterte kurs har vært populære etter sesong og har gjerne blitt

kombinert med «frøbibliotekene» som flere av bydelene har.

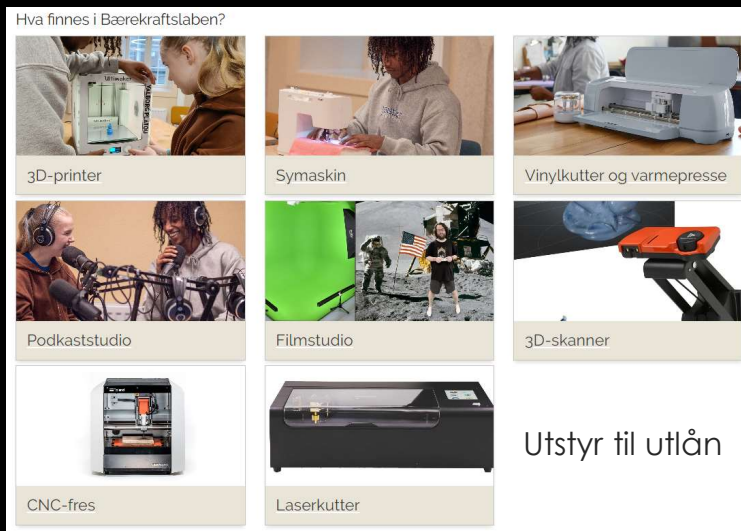
I tillegg har det blitt arrangert en rekke byttekvelder på bydelsbibliotekene som har hatt som fokus å minske hver enkelt sitt klimaavtrykk ved å fokusere på gjenbruk fremfor å kjøpe nytt. Det har blitt byttet alt fra halloweenkostymer til kjøkkenutstyr, ullklær og brettspill. NRK lagde et fint innslag fra en av byttedagene som man kan finne her:

<https://www.nrk.no/vestland/slik-skaffa-dei-halloween-kostyme-gratis--eg-likar-a-vera-miljoevenleg-1.16153119> (bruke faksimile)

I starten av prosjektet ble Bærekraftslaben på hovedbiblioteket åpnet.

Den fysiske bærekraftslaben på hovedbiblioteket består av flere rom.
Et stort flerbruksrom der det til en hver tid står symaskiner fremme
Et studio med podcastutstyr, grønnskjerm og redigeringsrom
Et verksted med ulik utstyr og småverktøy
Et møterom som kan bookes av publikum og ansatte

Delingsøkonomi er bærekraft.
Gi alle tilgang på ny teknologi og ressurser til å reparere og skape

Utstyret som finnes i Bærekraftslaben kan brukes av publikum i åpningstiden. Man kan reservere det via vår hjemmeside. For å bruke utstyret må man være over 15år av HMS hensyn- eller ha med seg en voksen som kan ta ansvar for sikkerheten. Man kan lese mer om prosessen med å låne ut utstyr i sluttrapporten.

Bære-
krafts-
laben

Faste aktiviteter

Språkaktiviteter (språkkafe, leserom, leksehjelp)

Datahjelp

Fiksetorsdag (Reparasjons – og syverksted/åpent skaperverksted)

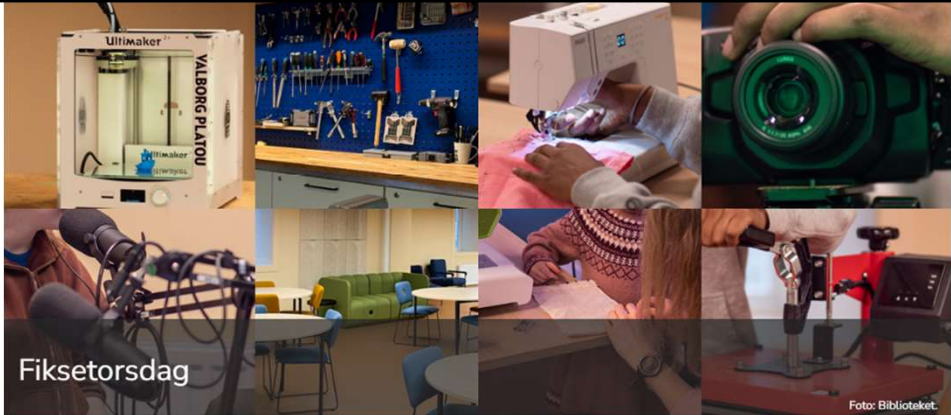
Biblioteket gjør mye som bidrar til bærekraft allerede – bli bevisst og foren kreftene

I Bærekraftslaben skjer det noe nesten hver dag gjennom uken som kan knyttes til bærekraftsmålene.

Biblioteket drev allerede med mange aktiviteter som bidrar til bærekraft før prosjektet startet – som for eksempel datahjelp og andre språkaktiviteter. Disse fant naturlig sitt hjem i Bærekraftslaben sine lokaler. Mitt råd til andre bibliotek som skal starte opp sine egne bærekraftsprosjekter er å ta en gjennomgang på det biblioteket allerede gjør og se hvordan det henger sammen med bærekraftsmålene. (bevisstgjøring)

Som en del av prosjektet utviklet vi et eget fast arrangement på torsdagene. Nå heter arrangementet «Fiksetorsdag» – men det har hatt litt ulike navneendringer gjennom sin levetid. Tanken er at dette skal være et åpent skaperverksted der man kan reparere, oppsirkulere eller skape. Her skal vi danne et sosialt felleskap hvor vi hjelper hverandre – samtidig som vi lærer nye ferdigheter og har bærekraftsmålene i fokus.

Lørdag og søndag er de eneste dagene Bærekraftslaben ikke er opptatt med faste ukentlige arrangementer. Gjennom prosjektperioden har vi derfor kunne teste ut ulike kurstilbud rettet mot bærekraft i helgene. (mer om det senere.)

Fiksetorsdag

Publisert

av Ingrid Karoline Stensnes — sist endret a month ago

Kom til Bærekraftslaben på torsdager! Her får du grunnleggende opplæring i vårt utstyr. Lage podkast? Sy hull i buksen? 3D-printe reservedel? Alt dette og mer kan vi hjelpe deg med. Helt gratis.

Torsdag 5. desember 15:00
 Hovedbiblioteket,
 Bærekraftslaben

I Bærekraftslaben på biblioteket har vi verktøy du trenger for å skape, oppsirkulere eller reparere. Hver torsdag er vi tilgjengelig for å gi deg veiledning.

Vi har: symaskiner, overlock, 3D- printere, laserkutter, CNC-fres, vinylkutter og diverse småverktøy.

Alt er gratis. Velkommen til et hyggelig fellesskap.

Verkstedet er åpent mellom kl. 15:00 - 19:30.

[Legg til i kalender](#)

Foto: Biblioteket.

Torsdager: Det åpne skaperverkstedet/Åpent reparasjons- og syverksted/Fiksetorsdag

Det har blitt lagt ned mye arbeid i å etablere et åpent skapeverksted en gang i uken. Dette arrangementet kalte vi først «Åpent skaperverksted», men ble senere omdøpt til «Åpent reparasjons- og syverksted» for å gjøre det mer konkret og sette et større fokus på reparasjon. Også dette navnet ble for langt – så det siste er «Fiksetorsdag».

Her kan alle som vil komme og få veiledning i å bruke utstyret vi har tilgjengelig. Tanken er å etablere et felleskap/community der det blir naturlig at deltakerne deler kunnskap med hverandre og hjelper hverandre med å lære ferdighetene som trengs for å skape og reparere. Erfaringen er at dette arrangementet senker terskelen for delta og å prøve utstyret for nye brukere.

Det gir inspirasjon å se hva andre holder på med og man deler naturlig kompetanse med hverandre når man bygger et slikt felleskap. Når man jobber praktisk så gir det mulighet for å danne et felleskap uten at man snakker samme språk. Slik har bærekraftslaben bidratt til at biblioteket oppnår en annen type sosial inkludering som man kanskje ikke hadde tidligere. Dette gjenspeiles også i publikum som bruker tilbudet – vi har hatt mange med lave språkkunnskaper i norsk som har kommet igjen flere ganger. Man føler seg verdifull når man kan lære vekk noe til andre uten at språk er en barriere. Her har det også oppstått synergier mellom språktilbudene som bruker rommet og fiksetorsdagene. I tillegg til å informere om tilbudet på språkkafene så har de hatt reparasjon som tema og symaskinene som permanent står der har vekt nysgjerrighet og snakket om. (Incidental learning).

Tips: Bygge et felleskap der folk føler seg hjemme og hjelper hverandre. Ta aktivt del i felleskapet selv.

Et godt tips til andre som skal bygge et felleskap, der folk føler seg hjemme og hjelper hverandre, er å være en aktiv del av felleskapet selv. Slik kommer man lett i prat, får innsikt i hvilke prosjekter de andre holder på med, og ikke minst kan man «spleise» mennesker som kan hjelpe hverandre fordi man har den kompetansen som trengs. Her ligger noe av frivillighetens og gratis arrangementer sin magi. Folk er veldig villig til å bidra og gi noe igjen når de får et slikt tilbud helt gratis.

Det har tatt lang tid å etablere dette faste tilbudet – så ha tålmodighet om du skal etablere noe lignende på ditt eget bibliotek. Det å reparere, oppsirkulere og skape er ikke aktiviteter som de fleste forbinder med et bibliotek. Men vi har jobbet hardt med å spre informasjon om tilbud i andre aktuelle nettverk og organisasjoner. For eks. gjennom Naturvernforbundet, Husflidlaget, Fremtiden i våre hender, andre lokale skaperverksted, studentorganisasjoner mm.

Det første halvåret var det bare en liten håndfull mennesker som kom. Det har gradvis tatt seg opp – og i dag har vi ca. 25-30 mennesker som er innom hver torsdag. Det varierer litt med sesongen – og det er gjerne flere i vintermånedene enn på sommerhalvåret slik som det er i resten av biblioteket.

Om man skal starte opp et lignende tilbud kan det kanskje være en ide å knytte det tetter opp til noe biblioteket er kjent for – for eks. litteratur – eller en målgruppe som i stor grad allerede kommer til biblioteket – for eksempel barnefamilier.

I løpet av prosjektperioden har vi fått til noen gode samarbeide rundt andre faste arrangementer som vil bli videreført etter at prosjektet er slutt. Et av dem er «Fiksefest for elektronikk og musikkinstrumenter» som vi tar sikte på å arrangere fire ganger i året.

Norge er på verdenstoppen i å kaste forbrukerelektronikk og mye av det vi kaster er enten fullt brukbart eller mulig å reparere. Men få av oss besitter denne reparasjonskompetansen og mange av oss kvier oss for å prøve å fikse noe elektrisk selv. Dette vil vi gjøre noe med.

Fiksefest konseptet vårt er i stadig utvikling – men begynner nå å finne en god form etter hvert.

En av de viktigste lærdommene fra prosjektet er at man må ha en del utholdenhet og fortsette å arrangere det man tror på selv om det ikke kommer så mange folk i starten.

Ryktet om hva man holder på med vil spre seg etter hvert. Og ikke minst gir du mulighet for samarbeidspartnere og andre organisasjoner med lignende målsetning om å komme sigende til dersom du holder på en stund. Folk og organisasjoner må rett og slett få tid til å oppdage tilbudet og mulighet til å koble seg på.

Ta gjerne direkte kontakt med andre organisasjoner som er aktuell å samarbeide med og fortell hva dere holder på med.

Det startet med at vi kontaktet Restarters Norway. Disse har utviklet konseptet «Fiksefest» og er en god samarbeidspartner med masse kompetanse på hvordan man organiserer arbeidet rund frivillighet og reparasjon av elektronikk. For mer informasjon se <https://restartersnorway.no/>

I det små arrangerte vi jevnlig fiksefester selv med lokale frivillige – det var en fin tradisjon – men vi slet med å få folk til å komme.

En av de viktigste lærdommene fra prosjektet er at man må ha en del utholdenhet og fortsette å arrangere det man tror på selv om det ikke kommer så mange folk i starten. Ryktet om hva man holder på med vil spre seg etter hvert. Og ikke minst gir du mulighet for samarbeidspartnere og andre organisasjoner med lignende målsetning om å komme sigende til dersom du holder på en stund. Folk og organisasjoner må rett og slett få tid til å oppdage tilbudet og mulighet til å koble seg på.

Ta gjerne direkte kontakt med andre organisasjoner som er aktuell å samarbeide med og fortell hva dere holder på med.

På en av fiksefestene vi arrangerte kom lederen for Give music a chance (GMAC) innom. GMAC er en ideel organisasjon som tar i mot brukte instrumenter, fikser dem og gir dem ut til veldedige forhold eller gir lokal ungdom som trenger det muligheten til å få tak i et instrument.

Vi fant ut at vi hadde mange felles interesser og videreutviklet derfor konseptet Fiksefest sammen med dem. De hadde gode kontakter i BIR (det lokale renovasjonsselskapet) og derfor ble også de med på konseptet.

Vi ville putte mer fest i fiksefest og vi hadde lyst til at et nytt publikum skulle «oppdage» hva fiksefest var for noe – derfor begynte vi å kombinere fiksefestene med konserter. Vi henter in nye unge talenter som spiller gratiskonsert samtidig som det er fiksefest – og nå har vi også åpen scene under fiksefesten. Tanken er at vi skal lage god stemning, gi lokale talenter muligheten, rekruttere konsertgjengere – men også musikere. Den siste målgruppen her har også stor interesse av å få fikset musikkinstrumentene sine eller forsterkere ol.

Å kommunisere ut både konsert, fiksing av instrumenter og reparasjon av elektronikk samtidig er ganske krevende. Vi har derfor tatt noen grep når det gjelder markedsføringen og splittet denne opp i tre målgrupper.

1. Rettet mot forbrukerelektronikk segmentet. Her har vi spesielt konsentrert oss om barnefamilier siden det er en målgruppe som ofte er innom biblioteket.
2. Konsertgjengeren – de som bare digger å høre god musikk og være på konsert – og som kan «oppdage» fiksefestene og hjelpe oss med å spre ordet.
3. Musikeren – de som trenger å få fikset instrumenter eller musikkrelatert utstyr.

Til alle disse målgruppene har det blitt utarbeidet en kort promofilm/animasjonsnutt i after effekts og laget stillbilder ut fra denne i høyde og breddeformat. Dermed har vi materiell som passer til alle sosiale mediakanaler, biblioteket sine egne infoskjermer, nyhetsbrev og som bilde på plakater. (Konsertgjengeren er ikke ferdigutviklet – men det øvrige materialet ligger i best practice kit)

Etter at markedsføringsmaterialet var på plass har vi kontaktet alle organisasjoner i byen som vi tenker kan hjelpe oss å spre budskapet. Disse har fått tilgang til markedsføringsmaterialet sammen med forslag til små tekster de kan poste sammen med det i sosiale medier. Her står de selvfølgelig fritt til også å gjøre sin egen vri.

Det er viktig å stadig ha fokus på å rekruttere nye frivillige – så dette finnes det plakater om på fiksefesten + at vi prøver å snakke med aktuelle som er innom bærekraftslaben om de har lyst til å være frivillig.

Vi er nå i en prosess om å søke midler fra lokale aktører (banker mm.) for å kunne fortsette fiksefestene.

Spin of effekter av GMAC samarbeid

Det gode samarbeidet med Give music a chance har også gitt andre gode synergieffekter. GMAC donerer nå instrumenter til biblioteket som vi kan låne ut gjennom vår utlånsordning. Vi lånte ut instrumenter tidligere – men har nå fått økt volumet betraktelig! Og vi ser at de fleste instrumentene er på utlån til enhver tid. Det er et vinn vinn samarbeid der GMAC drar nytte av biblioteket sitt etablert utlånssystem og biblioteket på sin side får tilgang til brukte instrumenter og hjelp til å reparere instrumenter om det trengs.

Det andre faste tilbudet som er blitt etablert og som vil fortsette etter prosjektperioden er:

Reparasjonskafe med Besteforeldrenes Klimaaksjon som skjer hver første lørdag i måneden

Når man etablerer slike tilbud som Bærekraftslaben så kommer man fort i kontakt med resten av miljøet som driver innen samme retning i en by. Mange frivillige, og ofte små aktører, tilbyr reparasjonskaffer eller lignende type arrangementer. Utfordringen for mange av dem er at det blir den lille faste skare som kommer igjen og igjen – og det er utfordrende å rekruttere nye til å komme innom. Dels fordi man har små og bortgjemte lokaler – og dels fordi markedsføring er en krevende øvelse som tar masse ressurser.

Det ble en vinn-vinn situasjon for biblioteket å samarbeide med Besteforeldrenes Klimaaksjon i Bergen. De har etablert et fast tilbud den første lørdagen i måneden på biblioteket: Reparasjonskafe for tekstiler. For biblioteket er det gull å få frivillige med kompetanse som kan drive et fast tilbud med lave utgifter. Og for Besteforeldrenes Klimaaksjon kunne vi tilby dem et bedre og mer tilgjengelig lokale med mer utstyr enn de hadde selv. Flere av de andre aktørene i Bergen som driver tilsvarende tilbud har vært i kontakt med oss for å høre om de kan bidra inn mot reparasjonskafeene. Ønske her er å forene krefter for å

bygge et større miljø som har nok frivillige å spille på til at man kan holde faste tilbud flytende.

REDIS- mesterskap i redesign.

Mesterskapet ble første gang avholdt høsten 2023 og ble nå gjentatt høsten 2024. Formålet med mesterskapet er å få folk til å redusere sitt tekstilforbruk og spre redesignglede. Et viktig element har vært å øke befolkningens sykompetanse og redesign kompetanse som en del av mesterskapet. Redis oppstod som en del av Bærekraftslaben prosjektet og ekstra penger fra Bergen kommune til «tekstilreduserende tiltak». Håper er å få REDIS til å bli et årlig arrangement.

Det er mange personer og organisasjoner i Bergen som heier på at vi skal redusere tekstilforbruket vårt og fremme redesign. Når mesterskapet første gang ble initiert gikk vi derfor bredt ut og søkte samarbeidspartnere til REDIS. Først og fremst var tanken at jo flere organisasjoner som engasjerer seg – jo flere folk kan vi nå ut til med budskapet bak mesterskapet og informasjon om mesterskapet.

I 2023 dreide samarbeidet seg i all hovedsak om å spre informasjon og markedsføre REDIS i egne kanaler. I år har samarbeidet blitt utvidet med at flere av partnerne har tilbudt kurs i sy- og/eller redesign ferdigheter. REDIS har blitt brukt som plattform for å promotere alle kursene. Samarbeidet har i liten grad innebefattet noe økonomisk samarbeid – biblioteket er de som i hovedsak stått for økonomien i prosjektet.

I 2023 hadde REDIS 17 samarbeidspartnere – og i 2024 hadde vi 16. Å samarbeide på denne måten har ført til et større nettverk for alle parter. REDIS har også blitt et samlingssted for lokale klesdesignere, folk med sykompetanse og andre miljøengasjerte som bryr seg om hvordan tekstilindustrien virker og som er opptatt av redesign.

I år handlet oppgaven om å sy et nytt hverdagsplagg til deg selv eller noen du kjenner ut fra gjenbrukstekstiler. Alle bydelsbibliotekene var engasjert i form av å tilby sy/redesignkurs, promotere REDIS og ha lokale utstillinger. I år kom det inn 20 bidrag. Til sammenligning kom det inn 30 bidrag i 2023. Det er vanskelig å si hva dette skyldes. Noe kan skyldes strammere tider i samarbeidsorganisasjoner der man ikke har samme mulighet til å prioritere å jobbe med REDIS. Andre grunner kan være organisasjoner som har mistet retten til å promotere lokale tiltak i egne

kanaler. Men vi har tro på at REDIS kan bygge seg til noe større om vi får anledning til å fortsette tradisjonen. Slike tiltak trenger ofte noe tid på å etablere seg.

REDIS 24

- Oppgave i slutten av august
- Egen klasse for de under 16år
- Innlevering 5.oktober
- Finale 19.oktober
- Samler kurs under REDIS – paraplyen
- Midler til kurs i bydelsbibliotekene (august – september)

Slik så tidsplanen ut for å arrangere REDIS.

Kriteriene for å delta i konkurransen var:

Alle tekstiler skal være gjenbruk. Annet tilbehør aksepteres (eks. knapper, tråd, glidelås, vliselin).

Obs! Noen gardiner osv. kan inneholde brannhemmende stoffer som er helsefarlig. Så vær oppmerksom på det.

Mesterskapet er for hobbysevere i alle aldre.

Du kan ikke ha arbeidet i et sømrelatert yrke i løpet av de siste 10 årene

Bedømmingen skjedde ut fra disse kriteriene:

Grad av kreativitet

Kvaliteten på håndverket/sømteknikken

Plagget skal kunne brukes og tåle slitasje

At tekstilene som brukes stiger i verdi og får forlenget liv som følge av redesignet/transformasjonen/forandringen

At det fortelles en god historie om hva plagget har blitt brukt til tidligere

Wow-faktor – vi ønsker å bli overrasket over hvor kult redesign kan være

Finalefesten for REDIS ble en fest med fullt hus og 120 mennesker. Vi valgte å gjøre dette arrangementet til mer enn bare en kåring av minimester (under 16år) og REDIS-mester (over 16år). Vi ville at det skulle være en inspirasjonsdag med fokus på redesign, sygleding, miljøutfordringer/fremtidshåp i tekstilpolitikken og muligheter for lokale gründere til å være nyskapende. Og som i fjor var høydepunktet catwalken der alle deltakere fikk mulighet til å vise frem sine redesigne plagg.

Film fra arrangementet ligger vedlagt

Andre type aktiviteter som har blitt utprøvd

I tillegg til de faste aktivitetene har prosjektmidlene tiltatt at vi har kunnet teste ut tilbud med andre type aktiviteter. I tilknytning til Bærekraftslaben har det blitt satt opp en rekke kurs og arrangementer for å gi publikum kunnskap og ferdigheter knyttet opp til formålet med rommet. Dette inkluderer kurs i syng, 3d printing, podcastproduksjon og lodding for å nevne noen. Vi har av dette lært noe om hvilke aktiviteter som lettere trekker folk enn andre – selv om vi her igjen lider under at det er vanskeligere å rekruttere folk til

enkeltstående arrangementer enn faste arrangementer.

De typene kursene vi ser har hatt stor oppslutning er helt grunnleggende sykunnskaper, møbelomtrekking og kurs som handler om dyrking som tema. Det har vært vanskeligere å rekruttere deltakere til mer tekniske kurs som lodding, 3d printing osv. Dette handler kanskje om hvilket publikum vi når ut til gjennom bibliotekets etablerte kanaler – her er det en overvekt av voksne kvinner. Kurs i podcast og redesign har hatt varierende oppslutning.

Nerdekveld

Foredrag, minikurs og utstilling

14:30: AI og bærekraft
Foredrag v/Eirik Solheim

16:00: Nerdens hevn
– en reise i mine nerdeprosjekter v/Eirik Solheim

17:00: Miniverksteder og utstilling
(VR, 3D-print, laserkutter, Microbit mm.) → 20:00

BERGEN
OFFENTLIGE
BIBLIOTEK

Hovedbiblioteket,
Strømgaten 6

Mange har brukt Bærkraftslaben til å lage prototyper – her finner vi både lokale nerder, gründerspirer og elever som driver ungdomsbedrift

Delmål 1, leveranse 3: Kurs, foredrag og veiledning om bærekraftig gründer- og forretningsvirksomhet for åpen innovasjon i samarbeid med Etablerersenteret på Vestlandet.

Vi har startet dialogen med Etablerersenteret om å arrangere workshops og foredrag om bærekraftig innovasjon og forretningsutvikling. Dessverre så kom vi aldri så langt som å få gjennomført denne – og når vi skulle plukke opp igjen tråden så hadde ikke Etablerersentret tid. Vi har derfor gjort en del andre

grep for å imøtekomme dette delmålet.

Det var fra starten av et ønske om at skaperverkstedsdelen i Bærekraftslaben skulle være et sted hvor man kunne bygge prototyper for å teste ut ideer. Vi har derfor arrangert et eget kurs i prototyping under Innovasjonsuken opp der fokuset var å vise frem potensiale i de ulike verktøyene vi har og arrangert «nerdekveld» for alle skaperverkstedsentusiaster sammen med andre skaperverksted i byen for å dele inspirasjon og ideer. Vi har også hatt et foredrag med Eirik Solheim om hvordan han lager ulike installasjoner og prototyper. Aktører som Innovasjonsuken Opp og den nystartede organisasjonen Shifter har begge brukt laben til å utvikle ideer til bærekraftig merch for sine arrangementer. Flere som bruker laben på torsdager, eller på egenhånd ved å booke utstyr, bruker også fasilitetene til å lage egne prototyper – enten som en del av et hobbyprosjekt eller som uttesting til ulike forretningsideer.

For oss som jobber her har det vært viktig å være i dialog med disse menneskene for å fortelle videre til andre hva som lages i laben – det bygger både

inspirasjon og læring da vi gjerne introduserer folk for hverandre som kommer i snakk. Flere av dem som har vært på besøk i Bærekraftslaben har blitt veiledet innen entreprenørskap og blitt henvist videre til fylkets Etablerersenter.

Vi har samarbeidet med organisasjonen Ungt Entreprenørskap. Biblioteket har vært til stede på deres arrangementer for å informere om muligheten til å bruke vårt skaperverksted til prototypevirksomhet og annen aktivitet knyttet til deres ungdomsbedrifter. Vi har også har vi tatt i mot klasser med elever som enten har workshops der de har lært utstyret i laben eller omvisning i laben for å se mulighetene som finnes der sammen med en innledning om Bærekraftslabenprosjektet. Dette har resultert i at en god del elever fra ungdomsbedrifter har vært innom på egenhånd for å bruke laben til prototypingsvirksomhet eller tilvirking av markedsføringsmateriale.

Gjennom prosjektperioden har det vært flere foredrag på biblioteket som har satt fokus på entreprenørskap, bærekraft og innovasjon i samarbeid med Innovasjonsuken Opp, First Tuesday, Forskningsdagene og klimafestivalen Varmere, våtere, villere.

Her er Bergen Offentlige Bibliotek og Universitetsbiblioteket på Klimafestivalen Varmere, våtere, villere sin studentdag for å promotere bærekraftsforskning.no portalen og biblioteket sine andre tilbud innen bærekraft.

Bærekraftsforskning i samarbeid med Universitetsbiblioteket

Delmål 2, leveranse 1: Digital og fysisk veiledning i ressurser, og formidling av digitale ressurser via nettsider og sosiale media. Kurs i UB sin portal for bibliotekarer og publikum.

I starten av prosjektet hadde vi et møte med Universitetsbiblioteket (UB) for å se på hvordan vi kan

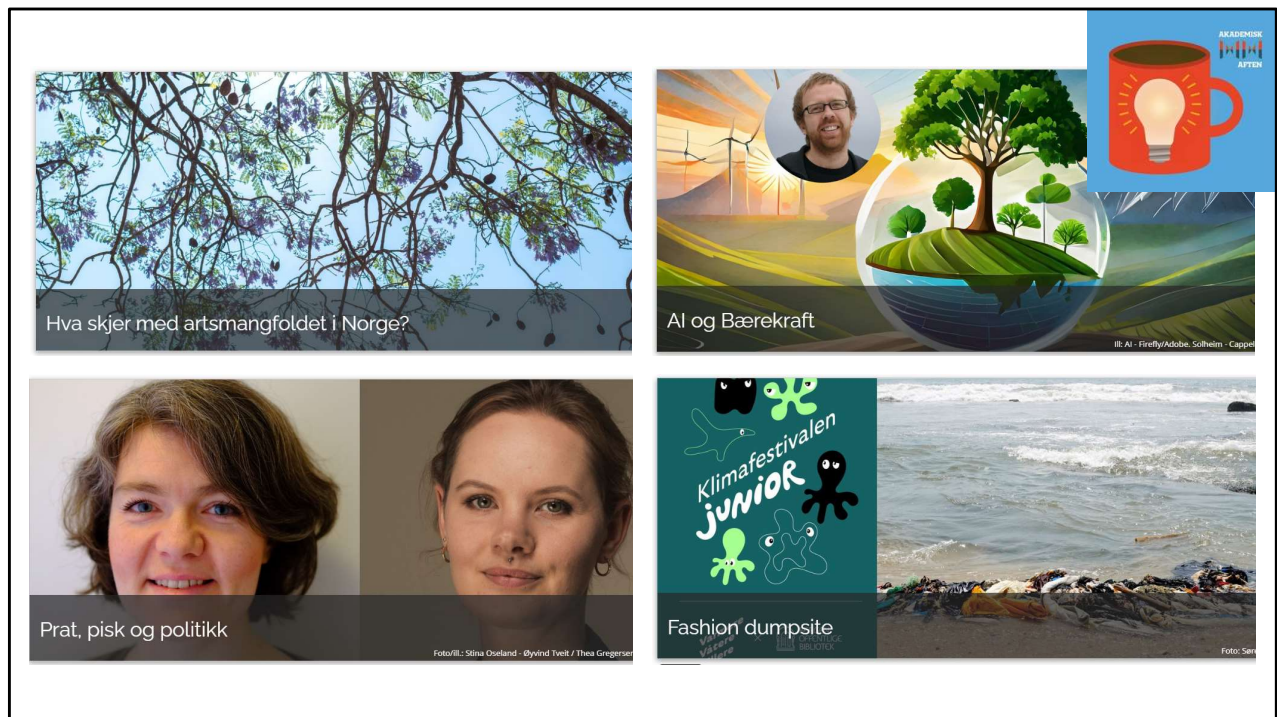
skape et godt samarbeid mellom oss basert på deres nettportal www.bærekraftsforskning.no som formidler akademisk forskning rundt bærekraftsmålene til allmenheten. Nettportalen var på dette tidspunktet ikke ferdigutviklet. UB var opptatt med å ferdigstille sin løsning og det var utfordrende å få til at de skulle tilrettelegge for at enkelt forskere skulle drive med formidling i form av foredrag eller podcaster. Vi måtte derfor tenke nytt rundt delmål 2, leveranse 3 som skissert senere.

Det første kurset som ble holdt for bibliotekansatte tok mer form av å bli en konstruktiv workshop med tilbakemeldinger på brukervennlighet som UB tok med seg i det videre arbeidet. Når nettportalen var mer ferdigutviklet ble det holdt et internkurs for alle ansatte som ønsket i hvordan man kan bruke bærekraftsforskning.no.

Portalen har blitt promotert ved å ha en synlig roll-up i Bærekraftslaben om tjenesten, omtale i av tjenesten i introen til podcastepisoder som handler om bærekraftsforskning og tilstedeværelse på bærekraftsdag for studenter. Samarbeidsprosjektet ble også presentert på Lifelong learning ICDE conference i Lillehammer i februar 2023.

UB produserte innhold om bærekraftsforskning som kunne deles på Biblioteket og UB sine sosialemedie plattformer. Det ble laget en nyhetsartikkel på bibliotekets hjemmeside.

<https://bergenbibliotek.no/aktuelt/finn-baerekraftsforskning-en-ny-sokemotor> en på stand

Delmål 2, leveranse 2: Samarbeid med kunnskapsformidlere fra akademia om arrangement om bærekraft med streaming / podcast. Samarbeid med UiB sin konferanse for bærekraft - <https://www.uib.no/en/sdgconference>, og UiB Global

Delmål 2, leveranse 3: Podcastserie om de 17 bærekraftsmålene i samarbeid med UiB og andre kunnskapsorganisasjoner

Da det ikke ble noe samarbeid med UB (Uib) rundt

podcaster så måtte vi tenke nytt. Vi valgte derfor å slå sammen delmålene over og utvikle vår egen foredragsrekke om ulike aktuelle bærekraftstema og forskning knyttet til disse. Det ble gjort opptak av alle foredragene slik at de kunne bli gjort om til podcastepisoder. Disse har blitt publisert som [en egen foredragsrekke](#) i biblioteket sin egen podcast Akademisk aften.

https://open.spotify.com/playlist/5C5rfSe0spLRfp4aBG4fET?si=ydjN4avnTGm3v_WPZAw6tA

For hver episode så har det blitt laget en kort intro som forteller at dette er en del av Bærekraftslabenprosjektet og en oppfordring til å bruke portalen bærekraftsforskning.no for å skaffe seg mer kunnskap. Det første foredraget i serien var også en del av programmet til UiB sin SDG konferanse.

Tips til andre bibliotek:

Det kan være lurt å velge store navn for å trekke publikum til foredrag – gjerne forfattere av populærvitenskaplige bøker som omhandler temaet man ønsker å ta opp. Dette erfarer vi at slå an da Åsane bibliotek arrangerte nesten samme foredrag om

arts mangfold som vi gjorde på hovedbiblioteket – men de valgte å hente inn forfatter fra Østlandet som hadde vært mye eksponert – og da møtte det mange flere folk.

Kommunikasjonskampanje – vg.no og egne kanaler i sosiale medier
Målgruppe: Menn 20-45år i Bergen

ANNONSØRINNHOLD

Visuell profil, kommunikasjonskampanje og utstillinger i biblioteksrommet

Delmål 3, leveranse 1: Utvikle visuell profil og innhold i kommunikasjonskampanje. Bærekraftsmålene skal være synlige i Bærekraftslabben og læringsrommene, og vi skal aktivt bruke utstillingsmuligheter i bibliotek for å få fram miljøbudskap og bærekraftsmål i samarbeid med lag og institusjoner

Kommunikasjonskampanje på vg.no og i egne sosiale media kanaler

I prosjektsøknaden står det om dette målet:

«I denne delen av prosjektet skal vi kommunisere og synliggjøre hvorfor det å bruke biblioteket er å ta et bærekraftig valg, og hvorfor du, ved å bruke biblioteket, bidrar til at verden når bærekraftsmålene innen 2030. På denne måte ønsker vi også å nå ikke-brukerene og få flere til å bruke biblioteket.»

Etter en grundig evaluering sammen med teamet som skulle jobbe med kommunikasjonskampanjen kom vi frem til at vi ville nå ut til målgruppen menn 20-45 år i bergensområdet. Dette er en aldersgruppe som i liten grad bruker biblioteket i dag. Her ville vi sette fokus på alt biblioteket gjør som er bærekraftig og som ikke handler om bøker. Som skissert over har biblioteket en sterk merkevare som i stor grad er knyttet til bøker – dette ble altså vår mulighet til å påvirke denne oppfatningen og fortelle om alle de andre fantastiske tilbudene vi har og hvordan disse tilbudene bidrar til bærekraft. Etter en grundig undersøkelse falt vi ned på at en betalt innholdsannonse på vg.no var den kanalen som mest effektivt ville nå vår målgruppe. I tillegg brukte vi målrettet annonsering gjennom våre egne kanaler i sosiale medier.

ANNONSØRINNHOLD

Bergen Offentlige Bibliotek har blitt et sentrum for kultur, læring og fellesskap.

- Vi hadde over 3.100 arrangementer i fjor, alt fra kurs til konserter og foredrag. Og alt er gratis slik at alle kan delta, sier Ingrid Stensnes, prosjektleder for Bærekraftslaben på biblioteket.
- Folk blir ofte overrasket når de oppdager alt vi tilbyr. En dag kan du lære 3D-printing, neste dag kan du være med på en samfunnsdebatt eller reparasjonsverksted.

Lån deg rik: Fra gitarer til Brann-billetter

Annonsørinnhold: Trenger du å låne en gitar?

På biblioteket kan du låne mer enn bøker. Hva med en elgitar eller billetter til Brann-kamp?

Lars Jakob Stava på biblioteket har sett flere musikere på desperat jakt etter en gitar rett før en konsert.

- Vi har reddet mange «gigs» med lånte gitarer, sier Lars Jakob.

Og for fotballfans finnes det en spesiell godbit:

- Vi har billetter til Brann-kamper, forbeholdt barn og unge. De ryker raskt, så ta med deg poden og vær tidlig ute, oppfordrer han.

Sjekk ut alt du kan låne på biblioteket her

Lær noe nytt – uten å betale

Annonsørinnhold: Lær noe nytt

Har du lyst til å starte en podcast eller lære 3D-modellering?

- Hver torsdag er det reparasjons- og syyerkested i Bærekraftslaben. Du kan lære alt fra å reparere klær og annet til å 3D-printe kule ting, forteller Ingrid.

Hun nevner at de har 3D-printet alt fra dronedeler til spesiallagde komponenter som er umulig å få tak i ellers.

- Vi har masse verktøy på biblioteket. Her kan du få hjelp til å fikse det meste, også småelektronikk.

[Lørdag 14. september blir det Fiksefest for musikkinstrumenter og elektronikk](#)

Se hva du kan lære gratis på biblioteket her

FACTS

Dette får du gjennom en tur på biblioteket

- **Sosial inkludering:** Alle er likeverdige på biblioteket. Her møter du mennesker fra alle samfunnslag.
- **Gratis for alle:** Ingen økonomiske barrierer for kunnskap og kultur.
- **Delingsøkonomi:** Lån i stedet for å kjøpe – reduser forbruket og spar miljøet.
- **Livslang læring:** Tilegn deg kunnskap for å delta aktivt i samfunnet.
- **Reparasjon og gjenbruk:** Lær å fikse ting i stedet for å kaste.
- **Digitale ferdigheter:** Få hjelp til å mestre den digitale hverdagen.
- **Kulturelt mangfold:** Opplev og lær om ulike kulturer gjennom arrangementer og mennesker.

Verd å bruke biblioteket kan du bidra til å nå FNs Bærekraftsmål

Møteplass: Fra leseklub til nattklubb

Annonsørinnhold: Fra leseklub til nattklubb

Er du på utkikk etter et bra sted å henge, treffe andre og få med deg aktuelle arrangementer, debatter og konserter? Da er biblioteket riktig sted.

- Vi er Bergens mest besøkte kulturinstitusjon, sier Charlotte Myrbråten, som styrer voksenprogrammet på biblioteket.

Biblioteket er ikke bare et stille sted – det er et levende kulturhus med flere scener og egen kafe.

- Av og til gjør vi huset om til en nattklubb, med DJs, konserter og dansing mellom bokhyllene.

I høst får biblioteket besøk av Zeshan Shakar, Fredrik Græsvik og Mimir Kristjánsson for å nevne noen.

De har også serier om alt fra gamle faracer til kunstig intelligens.

- Det pipler kunnskap ut av alle kroker og krokar på biblioteket, sier Charlotte og smiler.

Sjekk ut hva som skjer på biblioteket i høst

VG artikkelen ble delt inn i tre hovedområder som alle hadde egne landingssider knyttet til dem fra annonsen på vg sin side:

Alt du kan låne på biblioteket (som ikke er bøker):

[Lån det på biblioteket — Bergen Offentlige Bibliotek \(bergenbibliotek.no\)](#)

Alt du kan lære på biblioteket:

[Lær noe nytt på biblioteket — Bergen Offentlige Bibliotek \(bergenbibliotek.no\)](#)

Biblioteket som en sosialt inkluderende møteplass for alle:

[Delta på arrangementer — Bergen Offentlige Bibliotek \(bergenbibliotek.no\)](#)

[Filmene finnes i best practice kitten](#)

Mestring for alle

Annonserinhold: Lær noe nytt på biblioteket

– Vil du bli bedre i et språk, lære om teknologi eller møte nye mennesker? Biblioteket har også alt dette – og mer.

– Vi ser at mange har funnet nye venner gjennom våre språkarrangementer, sier Ingrid.

Språkvenn-programmet er spesielt populært.

– Her blir du matchet med noen som vil utveksle språk med deg. For eksempel om du vil lære deg fransk, spansk eller et annet språk.

Ingrid oppfordrer alle til å ta bærekraftige valg og bruke biblioteket.

– Biblioteket er verdens eldste delingsekonomi og alle skal føle seg velkommen her.

Alltid god stemning på biblioteket. Fra venstre Ingrid Stensones, Lars Jakob Stava og Charlotte Myrblåen.

[Les mer om Bergen bibliotek her](#)

Kommunikasjonskampanje - Refleksjoner

Teamet på biblioteket lærte veldig mye av å samarbeide med innholdsprodusenten i Schibsted. Vi fikk virkelig bearbeidet hva som var essensen av bærekraft i bibliotekets tilbud – og hvordan vi kunne kommunisere dette på en enkel måte som ville fange målgruppens oppmerksomhet.

Artikkelen som ble laget til vg.no ble lagt ut på egen hjemmeside som nyhetssak og ble en fin oversikt som pekte ut mot aktuelle tilbud vi hadde lyst til å løfte frem.

VG-artikkelen kjørte i 3-4 uker til den nådde 900 000 visninger til målgruppe. Parallelt kjørte biblioteket kampanjen i egen SOME kanaler. Her brukte vi 1000 kr hver uke i betalt annonsering. En uke knyttet opp til hver av filmene.

ANNONSØRINNHOLD

**På dagtid kan du lære, lese, fikse og låne.
På natten kan du danse - på biblioteket**

Kommunikasjonskampanje – Resultater

Målinger fra egne utlånstall
og nye lånekort

Målinger fra digitale flater

Faksimile fra kampanje

Utlån	sep.23	sep.24	Endring i tal	Endring i prosen	okt.23	okt.24	Endring i tal	Endring i prosent
Utlån menn 20-45 totalt	7360	6860	-500	-6,80 %	6811	7920	1109	16,30 %
Utlån alle totalt	68172	63899	-4273	-6,30 %	67941	73353	5412	7,80 %
Utlån menn 20-45 (eksklusiv bøker)	1085	758	-327	-30,15 %	979	940	-39	-4 %
Utlån alle (eksklusiv bøker)	8964	7387	-1577	-17,60 %	9168	6660	-2508	-27 %
Utlån menn 20-45 - bøker	6275	6405	130	2,00 %	5832	7349	1517	26 %
Utlån alle - bøker	14675	14260	-415	-2,80 %	14769	17627	2858	19 %
Utlån menn 20-45 - instrument	1	3	2	200,00 %	1	7	6	600 %
Utlån alle - instrument	2	6	4	400,00 %	1	8	7	700 %
Utlån menn 20-45 - spill	154	140	-14	-9,00 %	133	144	11	8,27 %
Utlån alle - spill	632	468	-164	-26 %	662	588	-74	-11,20 %
Utlån menn 20-45 - dvd + blu-ray	472	355	-117	-24,80 %	377	379	2	0,50 %
Utlån alle - dvd + blu-ray	883	627	-256	-29 %	869	738	-131	-15 %
Utlån menn 20-45 - lydbok på CD	26	28	2	12 %	49	45	-4	-8,16 %
Utlån alle - lydbok på CD	97	86	-11	-11,35 %	157	111	-46	-29,30 %
Utlån menn 20-45 lydopptak (CD+LP)	112	51	-61	-54,50 %	100	33	-67	-67 %
Utlån alle - lydopptak (CD+LP)	362	198	-164	-45,30 %	373	214	-159	-42,60 %
Utlån menn 20-45 noter	30	21	-9	-30 %	40	47	7	17,50 %
Utlån alle - noter	79	56	-23	-29,10 %	90	214	124	137,80 %
Utlån menn 20-45 - realia (chromebook, konsoller osv)	167	99	-68	-40,70 %	170	133	-37	-21,75 %
Utlån alle - realia (chromebook, konsoller osv)	880	700	-180	-20,45 %	1013	889	-124	-12,25 %
Utlån menn 20-45 brann-billett	5	4	-1	-20 %	8	4	-4	-50 %
Utlån alle - brann-billett	20	19	-1	-5 %	17	14	-3	-17,65 %
Utlån menn 20-45 tidsskrift	36	27	-9	-25 %	34	40	6	17,65 %
Utlån alle - tidsskrift	197	222	25	12,70 %	235	315	80	34 %

Vi har ikke så gode måter å måle i hvilken grad kommunikasjonskampanjen traff. Ideelt sett skulle vi betalt et analysebyrå for å måle kjennskap til merkevare og hvilke bibliotekstjenster menn i målgruppen kjente til før og etter kampanjen. En slik måling koster mye penger og vi måtte derfor ta utgangspunkt i de målemetodene vi hadde tilgjengelig.

Måling – egen statistikk

Da kampanjen ble gjennomført fra 1-30 september så tok vi utgangspunkt i å se på vår egen statistikk for september og oktober for så å sammenligne denne med september og oktober i året før. Dette gjøres da vi vet at utlån varierer en del med tid på året.

Metoden har store svakheter og kan på ingen måte isolere tallene til effektene av kommunikasjonskampanjen eller ta høyde for andre faktorer som har påvirket. På flere av områdene som måles er også tallene så lave at små endringer vil gi store utslag i prosent utlånet har økt eller falt.

Men om vi skal se stort på det så ser vi at vi har fått en svak positiv økning i antall menn i målgruppen som har fått lånekort i oktober og vi kan se at lån av bøker spesielt har gått opp. Om kampanjen har hatt noe å si her så kan det antyde at kampanjen tar litt tid for å ha

effekt og at den kanskje best har virket rundt å spre bevissthet rundt biblioteket. Men det er som sagt ikke mulig å dra noe årsak-virknings konklusjon ut av disse dataene.

Totaltall for kampanjen:
Visninger av fronttingang: 905 074
Klikk: 9 448
CTR: 1,04 %
Lesetid: 44 sek
Sidevisninger av artikkel: 10 764
Videreklikk/CTR: 728/6,8%

Saken har levert noe over estimat på klikk inn til sak, så her ser vi god interesse fra leserne våre! Det er over 900.000 visninger av fronttingangene, hvor logoen og tema har vært godt eksponert på VG, noe som har en enorm verdi i seg selv. Totalt er det 9.448 som har klikket seg fra fronttingang og inn til sak. Kampanjen har levert svært godt på videreklikk, med 6,8 % mot et estimat på 5 %. Lesetiden er noe lavere enn estimatet, men videreklikk og visninger indikerer at annonsene har vært svært engasjerende.

Denne kampanjen viser at informerende og engasjerende historiefortelling om hva som skjer i byen er noe leserne våre vil ha mer av, så håper dette ga mersmak!

Kampanjerapport

Siste data er fra: 2. Desember, 09:00 [Via mer](#)

Fra: 01.09.2024 Til: 15.09.2024

Oppsummering
Oversikt over nøkkel tall og hva kampanjen har levert.

VISNINGER

905 073 / 905 000

KLIKK

9 448

CTR

1.04

REKKEVIDDE

71 276

FREKVENSI

12.70

VISNINGSPREVENSI

61,3 %

Fra VG ble følgende statistikk hentet ut.

Nøkkeltall for “Lånte den på biblioteket”

- **Facebook-annonse:** 11 421 kontoer nådd, 629 lenkeklikk
- **Facebook-innlegg:** 2395 kontoer nådd, 12 lenkeklikk (best)
- **Instagram Reels:** 1180 avspillinger, 831 kontoer nådd (39,8 % ikke-følgere)
- **Instagram Story:** 192 kontoer nådd
- **YouTube:** 58 avspillinger, 337 visninger
- **Landingsside på nettsiden:** 952 unike besøkende, hvorav 235 fra vg.no

Fra vår egen betalte kampanje i sosiale medier kunne vi se hvor mange som annonsen hadde nådd ut til og vi kunne se hvor trafikken kom fra på landingssidene våre.

Generelt kunne vi se at vi fikk mange flere klikk for pengene og nådde godt ut til riktig målgruppe (menn 20-45år i Bergen) gjennom å bruke relativt små beløp på egne sosiale medier kanaler. Så kostnad per klikk inn til undersider var mye gunstigere gjennom å betale for annonser i egne sosiale medier enn å bruke betalt innholdsplassering på vg.no.

Derimot kunne vi se at dem som gikk inn å lese undersidene fra vg.no i gjennomsnitt hadde hatt noen lengre tid inne på siden. (lesetid) Dette kan kanskje tyde på at leseren var mer engasjert etter å ha kommet via artikkelen på vg.no. Det krevde også flere klikk (forside – artikkel – lenke i artikkel) kontra våre egne annonser (annonse – klikk inn til aktuell underside)

Vi skal heller ikke undervurdere hvordan 900 000 visninger på vg.no er med på å bygge bibliotekets merkevare – men dette vil som skissert kreve en større operasjon å måle.

Over ser man eksempel fra hvordan en av de fire filmene gikk på sosiale medier. Den fullstendige rapporten legges ved best practice kit.

The screenshot displays the Facebook Ads Manager interface for a campaign titled "Lån det på biblioteket". The main metrics shown are:

- Resultater:**
  - Lenkeklikk: 629
  - Rekkevidde: 11 421
  - Kostnad per Lenkeklikk: kr 1,59
- Aktivitet:**
  - Indregningsgjennomslag: 7281
  - 3-sekunders videovisninger: 6581
  - Lenkeklikk: 629
- Publikum:**
  - Denne annonsen nådde 11 421 personer i publikummet ditt.
  - Demographic chart: 0% Women, 100% Men.
  - Age distribution: 13-17 (0%), 18-24 (10%), 25-34 (40%), 35-44 (40%), 45-54 (10%), 55-64 (0%), 65+ (0%).
- Publikumsdetaljer:**
  - Det er låne-personen som opprettet denne annonsen, som kan se publikumsdetaljer.
- Fullført:**
  - Mål: Få flere besøkende på nettstedet
  - Daglig budsjett: kr 200,00
  - Varegitt: 5 dager
- Forhåndsvisning:**
  - Låne gitar eller Brann-billetter? De fjerreste vet om gratisbillettene her. Finn ut mer.

Facebook-annonse «Lån det på biblioteket»

- Best resultat av annonsene våre på Fb (i denne kampanjen)
- Nådde 11 421 kontoer
- Bra uttelling for pengene, 1,59 kr per lenkeklikk
- 629 inn til landingssiden fra denne annonsen
- Flest mellom 25-44 (nådde bra både for unge og litt eldre)

*Kan være den fikk ekstra gode resultater fordi den var først ut.

Videre eksempler

Utstillinger

Gjennom prosjektperioden har vi hatt en rekke utstillinger i biblioteksrommet som på en eller annen måte omhandler bærekraft.

Erfaringen er at det ikke er vanskelig å få dette til dersom man åpner opp for det og gjerne strekker ut en hånd til ulike miljøer som kunne tenke seg å bruke biblioteket som arena for å stille ut.

Vi vil spesielt anbefale samarbeidet med <https://endringslaben.no/> i regi av Nordic International Support Foundation (NIS). Kostnaden for utstillingen tok NIS på seg – og de stilte med egen koordinator som rekrutterte skoleklasser og gjennomført skolebesøk.

Du kan lese mer om de ulike utstillingene under.

Inviter folk inn til å bruke biblioteksrommet! Samarbeid!

Utstillinger i biblioteksrommet som har hatt bærekraft

som tema

Gjennom prosjektperioden har vi hatt tre utstillinger som har hatt et uttalt bærekraftsfokus på ulike måter.

- **Hvordan kan man lage møbler av gjenbruksmaterieill/redesign?** Utstilling v/møbeldesigner Lea Sangolt Nagelstad på hovedbiblioteket under Gjenbruksuken.
- **Gjenskape og bevare natur.** Utstilling i regi av Dark Arkitektkontor
«Bergen skal bli Norges grønneste by, og for å oppnå målene i naturstrategien må vi gjenskape, bevare og styrke naturen i og rundt byen vår - noe som krever samarbeid, kompetanse, kunnskap og formidling.» Utstillingen bestod i hovedsak av fakta om naturen eller «viste du at...» plansjer. Disse ble satt opp i bibliotekets 1.etasje.
- **Hva nå? Endringslaben** En vandretstilling med tilhørende skoleopplegg i regi av Nordic International Support Foundation (NIS).

Utstillingen ble arrangert i september og oktober 2023. Utstillingen var åpen for publikum om ettermiddagen og i helgen. Totalt deltok 566 elever på utstillingen gjennom skolebesøk som inkluderte

et pedagogisk opplegg i regi av NIS.

Om utstillingen:

Hvordan henger hverdagen vår i Norge sammen med det store begrepet «bærekraftig utvikling»? Hva skal til for å skape en mer bærekraftig verden, og hvordan kan hver og én av oss bidra?

Dette er noen av spørsmålene skoleelever inviteres til å utforske i prosjektet *Hva nå? Endringslaben*. Prosjektet består av en interaktiv utstilling som skoleklasser besøker, og undervisningsopplegg for bruk i for- og etterkant. Målene med prosjektet er:

1. Å øke barn og unges bevissthet rundt hvordan valg vi tar i hverdagen er knyttet til globale bærekraftutfordringer. Dette gjøres ved å bruke produkter og industrier som elevene kjenner godt som utgangspunkt for å utforske bærekraft.

2. Å inspirere barn og unge til å se på seg selv som en del av løsningen på utfordringene. Dette gjøres ved å vise konkrete eksempler på hvordan organisasjoner, bedrifter og andre jobber for å fremme bærekraft, og på hvordan hver og én av oss kan bidra.

I tillegg til disse utstillingene har vi hatt mindre interne utstillinger som har fremmet bærekraft på bibliotek – både som en del av uke 17- bibliotekene sin egen bærekraftsuke, som en del av Gjenbruksuken og utstillinger knyttet til REDIS -mesterskap i redesign.

Bærekraft og bibliotek

Bærekraft + Bergen Offentlige Bibliotek

Bergen Offentlige Bibliotek skal være en inspirerende, mangfoldig, fri og utfordrende kulturaktør og kunnskapsformidler som sperrer kunnskap, styrker bibliotekets rolle og stimulerer til bærekraftig utvikling.

Bergen Offentlige Bibliotek skal bidra til å nå bærekraftsmål og disse skal legge til grunn for hele bibliotekets virksomhet. Biblioteket skal bidra til å oppnå utvalgte mål for å nå bærekraftsmål og tilrettelegge med andre aktører innenfor og utenfor bibliotek og skole for å nå målene.

For ytterligere informasjon, se vår nettside [bergenbibliotek.no](#) eller kontakt oss på telefon 55 55 55 55.

God utdanning

Slike inkluderende, utfordrende og god utdanning er fremme muligheter for livslang læring for alle.

Slik bidrar biblioteket:
Gjennom ulike tilbud stimulerer biblioteket til at alle deltager i utdanning og lærer seg nye ferdigheter og kunnskap. Biblioteket tilbyr ulike aktiviteter og tilbud som fremmer læring og utdanning for alle.

Ulike tilbud og aktiviteter skal være inkluderende og gi alle mulighet til å delta. Biblioteket tilbyr ulike tilbud som fremmer læring og utdanning for alle. Dette inkluderer blant annet bibliotek som skole, bibliotek som barnehage, bibliotek som ungdomsskole og bibliotek som voksenutdanning. Biblioteket tilbyr også ulike tilbud som fremmer læring og utdanning for alle.

Dette kan du selv gjøre:
Nytt deg av tilbudene som bibliotek tilbyr og del med deg på Facebook eller i sosiale medier. Du kan også bidra til å nå bærekraftsmålene ved å delta i bibliotekets aktiviteter og tilbud.

Mindre ulikhet

Redusere ulikhet i og mellom land

Slik bidrar biblioteket:
Biblioteket tilbyr mangfoldige og inkluderende tilbud, økonomisk og sosial inkludering av alle. Dette gjør at alle får tilgang til bibliotekets tilbud og tjenester. Biblioteket tilbyr også ulike tilbud som fremmer inkludering og utdanning for alle.

Ulike tilbud og aktiviteter skal være inkluderende og gi alle mulighet til å delta. Biblioteket tilbyr også ulike tilbud som fremmer inkludering og utdanning for alle.

Dette kan du selv gjøre:
Bruk biblioteket sine tilbud og tjenester og bidra til et trygt og inkluderende fellesskap når du er her. Var åpen og raus - biblioteket er et trygt sted å bli kjent med mennesker som er forskjellige fra deg selv. Bidra i samfunnsdebatten og engasjert deg. Biblioteket arrangerer en rekke aktiviteter og tilbud som fremmer inkludering og utdanning for alle.

Samarbeid for å nå målene

Styrke samarbeid som trengs for å gjennomføre målene, og fremme globale partnerforhold for bærekraftig utvikling.

Slik bidrar biblioteket:
Biblioteket er en viktig samarbeidspartner og samarbeidspartner for lokale, regionale og nasjonale aktører. Biblioteket tilbyr også ulike tilbud som fremmer samarbeid og utdanning for alle.

Ulike tilbud og aktiviteter skal være inkluderende og gi alle mulighet til å delta. Biblioteket tilbyr også ulike tilbud som fremmer samarbeid og utdanning for alle.

Dette kan du selv gjøre:
Engasjert deg i ulike aktiviteter og tilbud som biblioteket tilbyr og del med deg på Facebook eller i sosiale medier. Du kan også bidra til å nå bærekraftsmålene ved å delta i bibliotekets aktiviteter og tilbud.

Informasjon på bibliotekets hjemmeside om bibliotek og bærekraft

Delmål 3, leveranse 2: Utvikle infografics og visualisering av statistikk og data som skal synliggjøre sammenhenger, valg og avtrykk

Det har blitt utviklet en egen underside på bibliotekets hjemmeside som omhandler hvordan biblioteket bidrar til bærekraft. Her har man trukket frem de bærekraftsmålene som biblioteket fokuserer på i sin

egen handlingsplan (4,10,11 og 17) og skrevet om hva biblioteket gjør i forhold til disse. Det er også et avsnitt om hva du selv kan gjøre for å bidra til å nå disse målene – og da med fokus på tiltak som du kan gjøre ved å bruke biblioteket på ulike måter.

Her finner man siden:

<https://bergenbibliotek.no/baerekraft-bergen-offentlige-bibliotek>

Siden er ikke helt ferdig enda og vi jobber med å implementer en livevisning over utlån slik at vi kan synliggjøre hvordan biblioteket bidrar inn mot delingsøkonomien.

Disse målene har Bergen bibliotek valgt å fokusere på i sin handlingsplan

Tips til andre bibliotek.

Bli bevisst rundt hvordan biblioteket allerede jobber med bærekraft. Les delmålene til de 17 bærekraftsmålene nøye og reflekter rundt dem knyttet til egen eksisterende virksomhet.

På Bergen Offentlige bibliotek har vi gjennomgått vår tjenestekatalog knyttet til bærekraftsmålene. Vi har også forsøkt å kategorisere arrangementene våre ut fra bærekraftsmålene – men kommet frem til at dette var bedre egnet til bevisstgjøring internt enn noe vi ville gå ut med eksternt.

På Bergen Offentlige bibliotek har vi gjennomgått vår tjenestekatalog knyttet til bærekraftsmålene. (vedlagt i best practice kit) Vi har også forsøkt å kategorisere arrangementene våre ut fra bærekraftsmålene – men kommet frem til at dette var bedre egnet til bevisstgjøring internt enn noe vi ville gå ut med eksternt. (Notatet knyttet til dette arbeidet ligger også ved i best practice kit)

Disse har vi samarbeidet med i prosjektet

Bir - Bergen Kommune - Bergen Næringsråd – Bergen Fellesverksted - Besteforeldrenes Klimaaksjon - B Passion redesign - Bærekraftige liv – E-minus designstudio - Fileks AS – Give music a chance – Innovasjonsuken OPP - Klimaetaten i Bergen – Loope – Læringslaben ved Høgskulen på Vestlandet - Magneten Frivilligsentral – Media city Bergen - Møllaren Frivilligsentral - Naturvernforbundet Hordaland – SDG-konferansen - Selfmade –Shiftit ombruksmarked for scenekunst - Tekstilindustrimuseet – Universitetsbiblioteket - Årstad videregående skole

Hvem vi har samarbeidet med – oversikt

Her har vi presentert/fortalt om prosjektet

- Lifelong learning konferansen på Lillehammer
- Next Library i Århus
- Bergenske Biblioteksseminar
- First Tuesday nettverket i Bergen
- Shiftit festivalen
- Studentsamskipnaden SAMMEN sin gjenbruksfestival
- Ungt Entreprenørskap sin samling for ungdomsbedrifter
- Klimakonferansen Varme Våtere Villere (studentdagen)
- Bergen kommune sin egen konferanse med fokus på klimaarbeid

Vi har presentert prosjektet for en rekke besøkende skoler, ungdomsråd og andre bibliotek som har besøk Bergen Offentlige Bibliotek

Hvor vi har spredd info – benyttet alle anledninger

Shiftit

Biblioteksforeningen?

Next Library

Lillehammer

Andre?

Bære-
krafts-
labben

Spørsmål? Ta gjerne kontakt med
Ingrid.stensnes@bergen.kommune.no